



ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВАТА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА В ОБЛАСТ ШУМЕН

Доходи на домакинствата

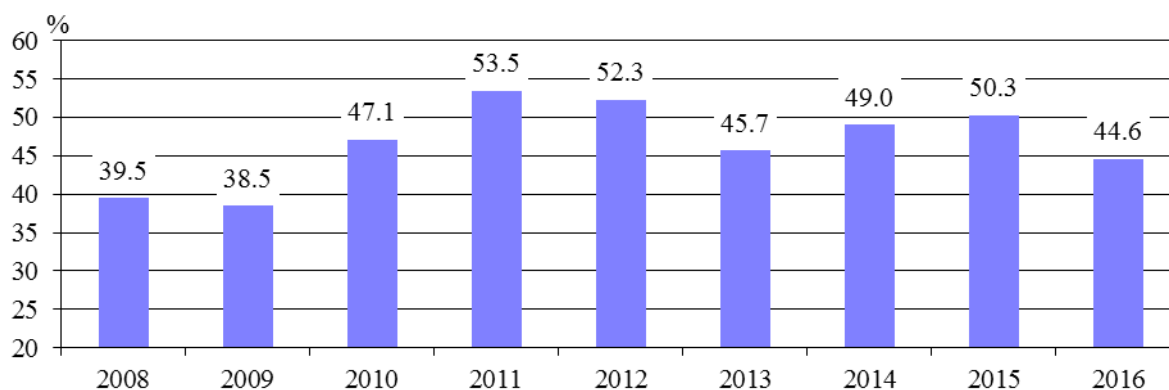
През 2016 г. в област Шумен годишният общ доход средно на лице от домакинство е 4 845 лв., което е с 1.5% повече спрямо 2015 г. (4 772 лева). Той е с 322 лв. по-нисък от средния за страната (5 167). Показателят включва доходите в пари и натура на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

За периода 2008 – 2016 г. общият доход средно на лице от домакинство в областта, както и общо за страната, нараства близо 1.5 пъти.

По годишен общ доход средно на лице от домакинство, през 2016 г. област Шумен е на четиринадесето място сред 28-те области в страната. Най-висок е общият доход в областите София – столица (7 233 лв.) и Перник (5 941 лв.), а най-нисък в областите Търговище (3 639 лв.) и Видин (3 428 лева).

Основен източник на доход е работната заплата, която през 2016 г. формира 44.6% от общия доход на домакинствата в област Шумен – с 5.7 процентни пункта по-малко в сравнение с 2015 година (фиг. 1). За страната процентът е 54.3 – с 0.7 процентни пункта по-малко спрямо 2015 година.

**Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата в
общия доход на домакинствата в област Шумен**



В област Шумен в абсолютна стойност доходът от работна заплата средно на лице от домакинство е 2 162 лв., при 2 807 средно за страната.

През 2016 г. пенсиите продължават да са втория по значимост източник на доходи за домакинствата в област Шумен. Относителният дял на доходите от пенсии е 30.9% от общия доход на домакинствата. Доходите от всички социални трансфери (пенсии, семейни добавки

за деца, социални помощи, стипендии и обезщетения при безработица) формират 35.0% от общия годишен доход на домакинствата (31.2% за страната).

Разходи на домакинствата

През 2016 г. шуменските домакинства са изразходвали 4 536 лв. средно на лице, което е с 4.1% повече от 2015 г. и с 219 лв. по-малко от средния разход на лице за страната. По този показател област Шумен заема дванадесето място сред 28-те области в страната. С най-висок разход средно на лице са домакинствата от област София – столица (6 573 лв.), а с най-нисък – от област Търговище (3 089 лева).

За периода 2008 – 2016 г. разходите средно на лице от домакинство в областта се увеличават близо 1.6 пъти (1.5 пъти средно на лице от домакинство за страната)

В област Шумен за храна са изразходвани 1 250 лв. средно на лице от домакинство, при 1 287 лв. за 2015 г. и 1 464 лв. средно на лице за страната.

В областта през 2016 г. разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива за битови нужди) са 695 лв. средно на лице от домакинство, което е със 7.6% по-малко спрямо 2015 година. В сравнение с 2008 г. тези разходи са се увеличили 1.9 пъти. Увеличение в номинално изражение на годишна база има при разходите за: алкохолни напитки и тютюневи изделия – с 25.6%; свободно време, културен отдих и образование – с 9.3%; жилищно обзавеждане и поддържане на дома – със 7.8%.

Потребление на домакинствата

Данните показват, че настъпват промени в структурата на потреблението на българските домакинства, което е характерно и за домакинствата от област Шумен. През 2016 г. домакинствата от областта намаляват консумацията на хляб и тестени изделия спрямо 2015 г. със 7.6 кг и тя достига 90.7 кг средно на лице (фиг. 2), при 88.0 кг средно за страната.

В областта намалява потреблението на плодове, зеленчуци, месни произведения. Повишава се потреблението на месо, яйца, зеленчукови консерви и картофи.

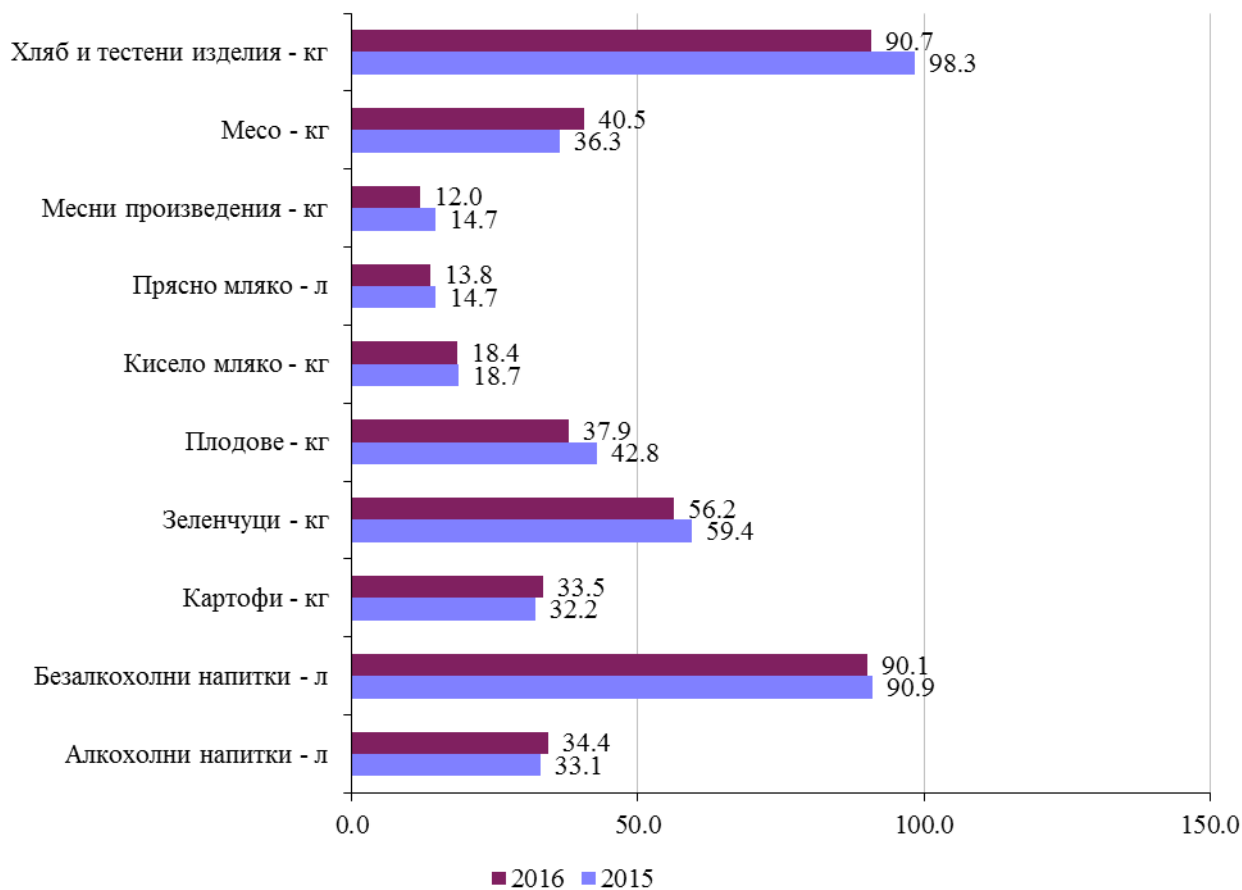
В страната, на годишна база, намалява потреблението средно на лице на алкохолни напитки (от 29.2 на 27.3 л) и цигари (от 647 на 639 бр.), докато в област Шумен потреблението на алкохолни напитки се увеличава в сравнение с 2015 г. от 33.1 на 34.4 л и при цигарите нараства – от 382 на 477 броя.

Консумацията на алкохолни напитки е най-висока в област Плевен (46.3 л), а най-ниска в област Пазарджик (10.3 л). Потреблението на цигари е най-високо в област Плевен (1 185 бр.), а най-ниско в област Търговище (348 бр.).

В сравнение със средното за страната равнище, в областта консумираме по-малко зеленчуци, плодове, кисело мляко, захар, прясно мляко и сирене. Над средното за страната равнище е потреблението на безалкохолни напитки, месо, компоти, алкохолни напитки, картофи, хляб и тестени изделия и яйца.



Фиг. 2. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство в област Шумен





Методологични бележки

Данните са получени от тримесечното наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg, в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата”.